

ROZSUDOK

V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Babiakovej, CSc. a členiek senátu JUDr. Zuzany Ďurišovej a JUDr. Aleny Adamcovej v právnej veci žalobcu : **H. A., G.**, so sídlom W. X., D. H., S. R. N., zastúpený J. O. K., advokátom, Advokátska kancelária so sídlom S., B., proti žalovanému: **Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky**, so sídlom Vazovova 2, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 14477/2008-1410 zo dňa 17. marca 2008, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 3S 97/2008-46 zo dňa 12. januára 2010, jednomyseľne, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 3S 97/2008-46 zo dňa 12. januára 2010 **m e n í** tak, že rozhodnutie žalovaného č. 14477/2008-1410 zo dňa 17. marca 2008 **z r u š u j e** a vec v r a c i a žalovanému na ďalšie konanie.

Žalovaný **j e p o v i n n ý** zaplatiť žalobcovi trovy konania v sume **690,67 €** na účet právneho zástupcu žalobcu, do 30 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

O d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom krajský súd podľa § 250j ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) zamietol žalobu žalobcu o preskúmanie postupu a zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 14477/2008-1410 zo dňa 17. marca 2008, ktorým odvolanie žalobcu zamietol a rozhodnutie Colného úradu Bratislava, č. 86945/2007-5268 zo dňa

7. decembra 2007 o colnom dlhu v sume 52 862 Sk (1754,70 €) potvrdil. O trovách konania rozhodol súd podľa § 250k ods. 1 O.s.p. tak, že neúspešnému žalobcovi náhradu trov konania nepriznal.

V dôvodoch rozsudku krajský súd konštatoval, že k odňatiu tovaru spod colného dohľadu došlo jeho nedodaním v lehote určenej colným úradom odoslania, keď k odňatiu tovaru došlo za účinnosti Colného zákona č. 180/1996 Z. z. (ďalej len „zákon č. 180/1996 Z. z.“). Teda colný dlh v danom prípade vzniká fakticky, priamo ex lege, keď nastanú zákonom predpokladané skutočnosti (§ 198 ods. 2 zákona č. 180/1996 Z. z.). Uviedol, že *v danom prípade predmetný colný dlh vznikol dňa 13. marca 2001, t.j. za účinnosti zákona č. 180/1996 Z. z. Vzhľadom na uvedené dospel k záveru, že správne orgány postupovali v súlade so zákonom, keď colný dlh vymerali podľa zákona, platného v čase nedodania tovaru, ktorý podliehal dovoznému clu, colnému úradu určenia.* Ohľadom námietky žalobcu týkajúcej sa nevykonania dôkazu (svedecká výpoveď vodičov) v spojitosti s názorom žalobcu, že žalovaný konal v rozpore s ust. § 34, aj § 3, § 32 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) uviedol, že žalovaný sa riadil zásadou voľného hodnotenia dôkazov v súlade so zákonom. Vyslovil, že bolo povinnosťou žalobcu predložiť tovar a tranzitný doklad T1 úradu určenia v určenej lehote a v nezmenenom stave a dodržať podmienky na zabezpečenie totožnosti, určenej colným úradom odoslania, pričom tento svoju povinnosť nesplnil, nepredložil predmetný tovar a tranzitný doklad v nezmenenom stave bez porušenia colnej uzávery colnému úradu určenia. Z vykonaného dokazovania mal za preukázané, že dodanie tovaru predmetnému colnému úradu určenia nebolo zaznamenané v príslušnej evidencii colného úradu (v registri dodaného tovaru), chýbal tranzitný doklad osvedčujúci riadne predloženie a kontrolu tovaru a nebolo predložené ani žiadne iné alternatívne potvrdenie o jeho dodaní podľa čl. 32 prílohy II. Dohovoru o spoločnom tranzitnom režime, uverejneného v zbierke zákonov ako oznámenie Ministerstva zahraničných vecí Slovenskej republiky o pristúpení Slovenskej republiky k tomuto Dohovoru pod č. 188/1996 Z. z. v znení platnom v čase vzniku colného dlhu (ďalej len „Dohovor“). Z ďalších dokladov založených v administratívnom spise bolo preukázané, že po tovare bolo pátrané tak nemeckými, ako aj slovenskými colnými orgánmi, ktoré potvrdili, že predmetný tovar nebol dodaný colnému úradu určenia, nakoľko povinnosť preukázať dodanie tovaru colnému úradu určenia alebo inému colnému úradu v zmysle čl. 22 prílohy I Dohovoru je potrebné predložením potvrdenia, vydaného podľa čl. 32 prílohy II Dohovoru zo strany účastníka konania, t.j. hlavného zodpovedného – žalobcu. Vyslovil názor, že *hlavný*

zodpovedný v režime tranzit objektívne zodpovedá za splnenie podmienok colného režimu bez možnosti liberácie a bez ohľadu na konanie tretích osôb. Hlavný zodpovedný ako držiteľ colného režimu tranzit je dlžníkom colného dlhu, vyplývajúceho z nedodržania ustanovení v tomto režime. Cieľom zodpovednosti, zverenej hlavnému zodpovednému, je zabezpečiť riadne a jednotné uplatňovanie ustanovení, upravujúcich vyberanie colného dlhu v záujme ochrany finančných záujmov štátu. Povinnosť hlavného zodpovedného zaplatiť colný dlh bez ohľadu na výšku tohto dlhu je vo vzťahu k odmene, ktorú dostane za zrealizovanie tranzitnej operácie. Skutočnosť, že hlavný zodpovedný konal v dobrej viere a že porušenie colných predpisov v colnom režime tranzit je výsledkom podvodu, ktorý hlavný zodpovedný nespáchal, neporušuje zásadu proporcionality. Doplnil, že ak sa dodatočne preukáže, že na odňatí tovaru spod colného dohľadu sa zúčastňovali i iné fyzické alebo právnické osoby, žalobca ako hlavný zodpovedný, ktorému bol vymeraný colný dlh, má možnosť voči takýmto osobám uplatniť si svoje práva.

Vo vzťahu k námietke žalobcu, že nebol vypočutý vodič dopravcu ako svedok, ktorý by mohol preukázať dodanie tovaru do miesta určenia, t.j. colnému úradu určenia, sa súd stotožnil s názorom žalovaného, že *jediným dôkazom v zmysle zákona, je potvrdenie dodania tovaru odtlačkom pečiatky colného úradu na príslušných dieloch JCD a zápis tejto skutočnosti do evidencie dodaného tovaru na colnom úrade (čl. 32 prílohy II Dohovoru). Z uvedených dôvodov i výsluch vodiča dopravcu považoval len za podporný právne nezáväzný dôkaz ostatných zákonom vyžadovaných dôkazov na preukázanie dodania tovaru colnému úradu určenia.*

Ohľadom tvrdenia žalobcu, že doklady boli odoslané colnému úradu odoslania, mal súd z predmetného konania, ako i z ďalších prejednávani založených na rovnakom skutkovom základe za preukázané, že ak neboli (resp. i boli zaevidované) v evidencii Slovenských colných orgánov, avšak tovar sa nedostal do colného úradu určenia, doklady boli sfaľované (spätné listy č. 5 tranzitných dokladov), čo nasvedčuje tomu, že tovar nebol dodaný colnému úradu určenia. Tvrdenie žalobcu, že potvrdený diel 5 zaslaný úradu odoslania preukazuje skutočnosť, že tovar bol dodaný colnému úradu určenia, súd nepokladal za pravdivé, nakoľko tento doklad bol opatrený falošnou pečaťou. *Ku fotokópii listu sp. zn. 2325/2003-890203, ktorým žalovaný dával pokyn colným úradom ako postupovať v 198 prípadoch, ktoré nemali byť riadne ukončené na colnom úrade určenia a kde bol hlavným zodpovedným žalobca uviedol, že sám žalobca poukazuje na skutočnosť, že falošnými pečaťami bolo potvrdených*

len 28 dielov 5 tranzitných dokladov a 13 tranzitných dokladov nebolo zaslaných colnému úradu odoslania. Na základe uvedeného krajský súd dospel k záveru, s ohľadom na množstvo podaných žalôb, že správne orgány vyrubili clo žalobcovi ako hlavnému zodpovednému len v prípadoch, kde bolo preukázané, že diel 5 tranzitných vyhlásení bol opatrený sfalšovanými úradnými pečiatkami a tovar nebol zaevidovaný v evidencii Slovenského colného úradu určenia. Uvedený listinný dôkaz podľa krajského súdu žiadnym spôsobom nezbavuje žalobcu ako hlavného zodpovedného jeho zákonných povinností, ktoré na seba prevzal v režime tranzit a nezbavuje ho ani povinnosti predložiť hodnoverný doklad o tom, že tovar bol dodaný colnému úradu určenia.

Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti súd dospel k záveru, že žalovaný postupoval v súlade so zákonom č. 180/1996 Z. z., pokiaľ išlo o hmotnoprávnu stránku veci. Zároveň postupoval v súlade s ustanoveniami citovaných colných zákonov č. 238/2001 Z. z. (ďalej len „zákon č. 238/2001 Z. z.“) a zákona č. 199/2004 Z. z. (ďalej len „zákon č. 199/2004 Z. z.“), podľa ktorých aplikoval v predmetnej veci procesný postup.

Proti rozsudku krajského súdu podal žalobca prostredníctvom právneho zástupcu včas odvolanie a žiadal, aby odvolací súd rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 3S 97/2008-46 zo dňa 12. januára 2010 zmenil tak, že rozhodnutie žalovaného zo dňa 17. marca 2008, č. 14477/2008-1410, ako aj rozhodnutie Colného úradu Bratislava zo dňa 7. decembra 2007, č. 86945/2007-5268 zruší a uloží žalovanému povinnosť nahradiť žalobcovi trovy konania. Podané odvolanie odôvodnil v zmysle ust. § 205 ods. 2 písm. d/ a f/ O.s.p. tým, že Krajský súd v Bratislave dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a zároveň vychádzal z nesprávneho právneho posúdenia veci. Namietal najmä tvrdenie colných orgánov, s ktorým sa krajský súd stotožnil, že colný dlh vzniká fakticky priamo zo zákona. Vyslovil názor, že povinnosť platiť colný dlh nie je daná priamo zákonom, čo potvrdzuje aj to, že vo veci musí byť rozhodnuté v konaní, v ktorom colný úrad je povinný určiť osobu dlžníka (ak v skutkovo vymedzenom konaní v zákone konalo viac osôb, tak dlžníkov), určiť výšku cla, výšku daní, zistiť základ pre vymeranie colného dlhu, dane a na výpočet použiť správnu sadzbu cla a dane. Tvrdil, že názor súdu prvého stupňa nemá oporu v zákone, pričom súd tento názor ani bližšie neodôvodnil. Mal za to, že povinnosť zaplatiť colný dlh dlžníkovi vzniká až potom, čo mu je doručené rozhodnutie o vymeraní colného dlhu. Až rozhodnutím, ktoré má konštitutívnu povahu, vzniká povinnosť konkrétnemu dlžníkovi zaplatiť konkrétnu sumu cla. Z uvedeného a z dikcie § 458 zákona č. 238/2001 Z. z.

v spojení s § 91 zákona č. 199/2004 Z. z. vyvodil záver, že postupovať podľa predchádzajúceho zákona pri vymeraní colného dlhu je možné len za podmienky stanovenej citovaným ustanovením, t.j. že konanie o vymeraní začalo v čase účinnosti zákona č. 180/1996 Z. z. Konanie o vymeraní colného dlhu sa začína z úradnej povinnosti, t.j. prvým úkonom colného úradu a nie na základe skutočnosti, ktorá zakladá vznik colného dlhu. Začatie konania v zmysle citovaných ustanovení je rozhodujúcou skutočnosťou, ktorú zákon ako kritérium určil na použitie právneho predpisu. Uviedol, že colný zákon upravuje niekoľko druhov konaní, avšak do záverečných ustanovení vyššie citovaných právnych predpisov sa premietlo len colné konanie, ktoré sa začína na návrh deklaranta v zmysle § 61 zákona č. 180/1996 Z. z. Zákon neupravuje aj možnosť použitia zákona č. 180/1996 Z. z. na právne vzťahy, ktoré vznikli v čase jeho účinnosti aj v tých prípadoch, ak v tomto čase nezačalo konanie. Z hľadiska zákazu retroaktivity nie je možné postupovať ani podľa zákona, ktorý v čase vzniku colného dlhu nebol účinný. Zdôraznil, že ust. § 458 ods. 1 zákona č. 238/2001 Z. z. použitie právnych predpisov platných pred účinnosťou zákona č. 180/1996 Z. z. povoľovalo colným orgánom len v tých prípadoch, ak aj konanie začalo v čase platnosti zákona č. 180/1996 Z. z. Napriek uvedenému colné orgány použili na vydanie rozhodnutia predpis, ktorý v čase začatia konania nebol platný a nový zákon použitie tohto zákona povolil len za podmienky, že konanie vo veci bolo začaté pred 1. júlom 2001. Nesúhlasil so záverom krajského súdu nevykonať dokazovanie svedeckou výpoveďou, keď súd plne prevzal argumentáciu žalovaného napriek tomu, že listiny predložené súdu svedčia o tom, že postupy colných orgánov bránia objektívnemu zisteniu skutočného stavu veci. Tvrdil, že v danom prípade nevykonanie ním navrhovaného dôkazu bolo účelovým konaním, aby nemohli byť označení colníci, ktorí porušili svoju povinnosť a dodanie tovaru nezapísali do evidencie z dôvodu vlastného prospechu a prospechu príjemcu. Namietal, že súd nevysvetlil, akým alternatívnym spôsobom mal žalobca preukázať dodanie, ak colný úrad nezaregistroval ním predložené doklady do evidencie. Vyslovil názor, že aj list č. 2325/2003-890203 predložený žalobcom súd hodnotil formálne, keď z vyjadrenia žalobcu a z uvedeného listu vyplýva iný záver, ktorý jednoznačne odôvodňoval vykonanie dôkazov navrhovaných žalobcom, aby bol zistený objektívne stav veci. Základnou otázkou podľa žalobcu je, v ktorom okamihu došlo k odňatiu tovaru, na ktorú mohli dať odpoveď len vodiči kamiónu a od tejto sa odvíjajú aj otázky vyvodenia zodpovednosti za colný dlh. Za pravdivú považoval skutočnosť, že v 13 prípadoch sa nevrátil späť list č. 5 tranzitného vyhlásenia colnému úradu odoslania a v 28 prípadoch bol tento list potvrdený falošnou pečiatkou a vrátený colnému úradu odoslania. Tento list však podľa žalobcu potvrdzuje ďalšiu skutočnosť, že v ostatných

prípadoch z celkového počtu 198 prípadov boli listy 5 tranzitných vyhlásení potvrdené pravou pečiatkou a vrátené colnému úradu odoslania. Ani jeden zo 198 prípadov colné orgány nezapísali do evidencie a všetky tieto doklady okrem 13 boli zaslané colnému úradu odoslania. Odoslanie uskutočnili colné orgány. Splnenie podmienok režimu tranzitu sa preukazuje colnému úradu odoslania a to zaslaním dielu 5 tranzitného vyhlásenia. Všetky diely 5 tranzitného vyhlásenia potvrdené pravou, aj falošnou pečiatkou boli nemeckému colnému úradu odoslania zaslané. Zdôraznil, že odoslanie dielu 5 tranzitných vyhlásení uskutočňujú colné orgány určenia. Ďalej namietal záver súdu prvého stupňa, že ak sa dodatočne preukáže, že na odňatí tovaru spod colného dohľadu sa zúčastnili aj iné osoby, žalobca ktorému bol vymeraný colný dlh, má možnosť voči týmto osobám uplatniť svoje práva. Krajskému súdu vyčítal, že neuviedol, aké práva a na základe čoho, ak právoplatným rozhodnutím je vec skončená. Tento záver krajského súdu podľa názoru žalobcu nemá oporu v právnych predpisoch a súd ho automaticky prevzal z vyjadrenia, či rozhodnutia žalovaného. Colný úrad nemusel zisťovať žiadne ďalšie osoby, nakoľko mu bolo známe obchodné meno dopravcu, ktorý zásielky prepravoval. Zároveň v tranzitných vyhláseniach v ods. 18 a ods. 21 sú uvedené aj ŠPZ dopravných prostriedkov. Colnému úradu bola známa minimálne osoba dopravcu, ktorá podľa čl. 11 ods. 2 Dohovoru bola tiež povinná dodať tovar colnému úradu určenia. Táto osoba mala byť v konaní o vymeraní colného dlhu účastníkom konania a ak je skutočnosťou, ktorá zakladá vznik colného dlhu, nesplnenie podmienok v režime tranzitu, tak potom dopravca mal byť určený za dlžníka spoločne a nerozdielne, pretože nebola v konaní preukázaná jeho nevedomosť o tom, že tovar sa nachádza v režime spoločného tranzitu. Colný úrad z hľadiska dikcie ust. § 208 zákona č. 180/1996 Z. z. si nemôže vybrať, koho za dlžníka určí, resp. s kým bude konať ako s účastníkom konania, ak ich okruh je daný citovaným ustanovením. Colný úrad bol povinný s dopravcom konať až dovtedy, kým sa jeho zodpovednosť za colný dlh nevylúči. Podľa § 208 cit. zákona sú všetky osoby dlžníkmi, ktorých konanie malo za následok vznik colného dlhu iným spôsobom. Skutočnosť, že colný úrad nezistil príjemcu, neznamená, že nebol povinný dopravcovi colný dlh vymerať. Otázku, či je viac osôb zodpovedných za zaplatenie colného dlhu, aj z hľadiska povinnosti objektívne zistiť skutočný stav veci, sú colné orgány povinné skúmať v správnom konaní a to bez ohľadu, či je namietaná alebo nie. Zdôraznil, že z dikcie ust. § 208 zákona č. 180/1996 Z. z. jednoznačne vyplýva, že ak je viac osôb zodpovedných za colný dlh, musí sa o tom rozhodnúť v jednom konaní, čo potvrdzuje aj ust. § 198 zákona č. 180/1996 Z. z. Keďže colný úrad pozná dopravcu, preto ak konštatuje odňatie tovaru colnému dohľadu, tak ďalším dlžníkom je dopravca, ktorý tým, že nepredložil tovar, ho odňal spod colného dohľadu. Touto

otázkou sa nezaoberal žalovaný, ani colný úrad a to aj napriek tomu, že osoba ktorá odňala tovar spod colného dohľadu zodpovedá objektívne v zmysle § 198 ods. 3 písm. a/ cit. zákona rovnako ako žalobca, ktorý bol určený za dlžníka podľa § 198 ods. 3 písm. d/. Aby mohol byť prijatý záver žalovaného, že jediným dlžníkom je žalobca, z jeho rozhodnutia musí byť zrejmé, že je preukázané, že ostatné osoby v čase konania známe (dopravca) nie sú dlžníkmi, alebo že sa ich nepodarilo zistiť. Vyslovil záver, že dopravca je známy, nebolo preukázané, že by niekto iný odňal tovar spod colného dohľadu, pričom posledný, kto uvedený tovar mal, je dopravca, ktorý práve z týchto dôvodov, rovnako ako žalobca zodpovedá za colný dlh objektívne, rovnako ako žalobca.

Žalovaný v písomnom vyjadrení k odvolaniu navrhol rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 3S 97/2008-46 zo dňa 12. januára 2010 potvrdiť a žiadnemu z účastníkov konania nepriznať nárok na náhradu trov konania. Ohľadom námietky žalobcu, že colné orgány použili na vydanie rozhodnutia predpis, ktorý v čase začatia konania nebol platný a nový colný zákon č. 238/2001 Z. z. použitie tohto zákona povolil len za podmienky, že konanie vo veci bolo začaté pred 01. júlom 2001 žalovaný uviedol, že vo vzťahu k uvádzanej námietke trvá na svojich doterajších vyjadreniach. Správne orgány môžu podľa čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Colný úrad bol povinný posudzovať okolnosti vzniku colného dlhu podľa právnych predpisov účinných v rozhodnom čase, t.j. v čase, kedy colný dlh vznikol (kedy nastali skutočnosti majúce za následok vznik colného dlhu). V prípade, ak by colný úrad posudzoval otázku vzniku colného dlhu podľa právnych predpisov, ktorých platnosť a účinnosť nastala až po skutočnostiach, ktoré mali za následok vznik colného dlhu, došlo by k závažnému porušeniu právnej istoty účastníkov konania, pretože by colné orgány vyvodzovali ich zodpovednosť za konanie podľa právneho predpisu, ktorý toto konanie v čase, kedy k nemu došlo vôbec neupravoval, pretože neexistoval. Z rovnakého dôvodu bol colný úrad povinný určiť právnu kvalifikáciu účastníka konania (odvolateľa) ako dlžníka podľa právnych predpisov, ktoré boli účinné v čase vzniku colného dlhu. Právne predpisy účinné v čase začatia konania o colnom dlhu boli aplikované na procesnú stránku veci, čo v žiadnom prípade nie je v rozpore s intertemporálnym ustanovením § 458 ods. 1 zákona č. 238/2001 Z. z., ani s ustanovením § 91 zákona č. 199/2004 Z. z., čo zodpovedá bodu 13 piatej kapitoly „Colná únia“ prílohy IV Aktu o pristúpení k Zmluve o založení Európskeho spoločenstva uverejnenej v Zbierke zákonov ako Oznámenie Ministerstva zahraničných vecí Slovenskej republiky č. 185/2004 Z. z. (ďalej len „Akt

o pristúpení“). Podľa uvedeného ustanovenia Aktu o pristúpení, ak colný dlh vznikol pred dňom pristúpenia, vymeria colný dlh dotknutý nový členský štát podľa svojich platných právnych predpisov a vo svoj prospech. Podľa logického výkladu uvedeného ustanovenia je nový členský štát povinný postupovať pri vymeraní dovoznej platby vzťahujúcej sa na colný dlh vzniknutý pred účinnosťou Aktu o pristúpení podľa právnych predpisov účinných do 30. apríla 2004. Nakoľko colný dlh vznikol v predmetnom prípade pred 1. májom 2004 (dňa 26. februára 2001), colný úrad správne postupoval podľa procesnoprávnych predpisov účinných ku dňu 30. apríla 2004, t.j. podľa príslušných ustanovení zákona č. 238/2001 Z. z. Hmotnoprávnu stránku danej veci (najmä právnu kvalifikáciu vzniku colného dlhu a dlžníka) posudzoval colný úrad správne podľa právnych predpisov účinných v čase vzniku rozhodných skutočností, t.j. podľa zákona č. 180/1996 Z. z., ktorý bol v čase vzniku colného dlhu účinný. Námietku žalobcu, že colné orgány nezistili dostatočne skutkový stav veci a zároveň nepreukázali, že tovar nebol dodaný colnému úradu určenia pokladal za neopodstatnenú, nakoľko podľa názoru žalovaného skutočnosť, že predmetný tovar nebol v určenej lehote predložený colnému úradu určenia, je jednoznačne zrejmá z viacerých skutkových zistení colných orgánov. Dodanie predmetného tovaru colnému úradu určenia nebolo zaznamenané v príslušnej evidencii colného úradu (v registri dodaného tovaru), chýba tranzitný doklad osvedčujúci riadne predloženie a kontrolu tovaru, pričom žiaden z účastníkov konania nepredložil ani alternatívne potvrdenie o dodaní podľa článku 32 Prílohy II Dohovoru a pátracie konanie po tovare bolo ukončené s negatívnym výsledkom. Skutočnosť, že predmetný tovar nebol colným orgánom dodaný, nie je zo strany colných orgánov preukázateľná iným spôsobom ako pátraním po tovare a absenciou záznamu o dodaní tovaru v evidencii príslušných colných orgánov. Nedodanie tovaru bolo jednoznačne potvrdené zistením nemeckých aj slovenských colných orgánov, ktoré po tovare pátrali a svedčia o ňom aj príslušné pátracie listy, na ktorých colný úrad určenia potvrdil, že predmetný tovar mu nebol dodaný. Mal za to, že colný úrad dostatočne preukázal všetky právne aj skutkové okolnosti, ktoré kvalifikujú žalobcu ako dlžníka. Napriek tvrdeniam žalobcu, žiadne ustanovenie Dohovoru, ani zákona č. 180/1996 Z. z. colnému úradu neukladá povinnosť sústavne zisťovať všetkých, čo aj potencionálnych dlžníkov colného dlhu. Prípadná zodpovednosť iných osôb nezbavuje žalobcu ako hlavného zodpovedného jeho zodpovednosti za vzniknutý colný dlh. Ak sa preukáže, že sa na odňatí tovaru spod colného dohľadu zúčastnili aj iné osoby a tieto osoby sa podarí presne identifikovať, je možné ich taktiež určiť za dlžníkov, čo však nezbavuje colný úrad práva vymáhať celý colný dlh od dlžníkov, ktorí sú mu v čase konania známi a ktorým bola táto povinnosť rozhodnutím uložená. Nesúhlasil

s tvrdením žalobcu, že rozhodnutie colného úradu a žalovaného je v rozpore s § 208 zákona č. 180/1996 Z. z., podľa ktorého, ak je za splnenie colného dlhu zodpovedných niekoľko osôb, považujú sa za spoločných a nerozdielných dlžníkov. Žalobcom navrhovaná interpretácia by bola v rozpore s účelom inštitútu solidárneho dlžníka a vzhľadom na častú nemožnosť zistenia úplného okruhu zodpovedných osôb by v mnohých prípadoch znemožňovala vymeranie colného dlhu. Žiadosť žalobcu o vypočutie vodičov prepravujúcich predmetný tovar vnímal ako účelovú námietku, ktorá s ohľadom na skutkový i právny stav veci nemá žiaden vplyv na zodpovednosť žalobcu ako hlavného zodpovedného pri preprave tovaru v colnom režime tranzit. Colné orgány prejednávajú väčšie množstvo prípadov vzniku colného dlhu pri preprave tovaru zo Spolkovej republiky Nemecko v režime spoločný tranzit T1, kde bol hlavným zodpovedným žalobca a v prípadoch, kedy to bolo možné, si vyžiadali aj vyjadrenie vodičov vykonávajúcich prepravu tovaru, avšak výpovede týchto osôb, zaznamenané v jednotlivých spisoch žiadnym spôsobom neumožňujú prijať záver o tom, že účastník konania nie je za vzniknutý colný dlh zodpovedný. Považoval za zřejmé, že ak by bol tovar dodaný colnému úradu, t.j. na úradne označené miesto, kde by dodanie tohto tovaru potvrdil príslušný zamestnanec colnej správy (preukazujúci svoju príslušnosť k colnej správe služobnou rovnošatou s identifikačným číslom), existoval by o tejto skutočnosti aj záznam v evidencii colného úradu. Uviedol, že nedodanie tovaru preukazujú najmä zákonom predpokladané dôkazy (potvrdenie o dodaní a záznamy v príslušnej evidencii). Skutočnosť, že predmetný tovar sa v čase jeho odňatia spod colného dohľadu nachádzal v režime tranzit, považoval v konaní za dostatočne preukázanú a vyplývajúcu z toho, že tovar nebol dodaný colnému úradu určenia a ani inému colnému úradu v súlade s Dohovorom. Vo vzťahu k namietanému nevypočutiu vodičov motorových vozidiel prepravujúcich predmetný tovar uviedol, že takýto výsluch je vzhľadom na značný časový odstup problematickým dôkazným prostriedkom, keď ani výpoveď vodiča o tom, kam dopravil predmetný tovar, nie je nespochybniteľným dôkazom o určitej skutočnosti, ale iba subjektívnym tvrdením tejto osoby. Doplnil, že potvrdenie dodania tovaru odtlačkom pečiatky colného úradu na príslušných dieloch JCD a zápis tejto skutočnosti do evidencie dodaného tovaru na colnom úrade je zákonom predpokladaným dôkazom o dodaní tovaru colnému úradu určenia, či inému colnému úradu. Ďalej uviedol, že s námietkou účastníka konania týkajúcou sa vzniku, resp. nemožnosti vzniku colného dlhu priamo zo zákona sa už v skutkovo i právne zhodných veciach vysporiadal Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozsudkoch sp. zn. 3Sžf/72/2009 zo dňa 27. augusta 2009 a sp. zn. 3Sžf/12/2009 zo dňa 26. februára 2009, kde sa konštatuje, že k odňatiu tovaru spod colného dohľadu došlo jeho nedodaním v lehote určenej colným

úradom odoslania. K odňatiu tovaru došlo za účinnosti zákona č. 180/1996 Z. z., v zmysle ustanovení ktorého colný dlh v danom prípade vzniká fakticky, priamo ex lege, keď nastanú zákonom predpokladané skutočnosti (§ 198 ods. 2 zákona č. 180/1996 Z. z.). Vyslovil názor, že rozhodnutia colného úradu správne túto skutočnosť iba deklarujú a formou rozhodnutia colný dlh dlžníkovi (ktorým bol žalobca) oznamujú. Rozhodnutie colného úradu je konštitutívnym individuálnym správnym aktom, ktorým sa dlžníkovi neukladá povinnosť. Rozhodnutie je deklaratórne i v časti určenia dlžníka – žalobcu. Žalovaný aj prvostupňový správny orgán v napadnutých rozhodnutiach konštitutívne nerozhodovali – neaplikovali v tom čase už neúčinný právny predpis – zákon č. 180/1996 Z. z., ale iba deklaratórne konštatovali skutočnosti, ktoré nastali za účinnosti tohto právneho predpisu, keďže colný dlh v zmysle § 198 ods. 1 zákona č. 180/1996 Z. z. vznikol ex lege. Za neopodstatnenú považoval aj námietku žalobcu týkajúcu sa listu Colného riaditeľstva Slovenskej republiky č. 2325/2003-890203 zo dňa 17. januára 2003, keď podľa jeho názoru predmetný list predstavuje internú korešpondenciu medzi Colným úradom Trenčín a Colným riaditeľstvom Slovenskej republiky, pričom z neho nevyplýva žiadna žalobcom uvádzaná skutočnosť, nepreukazuje žiadne právne relevantné skutočnosti a nemá žiadnu právnu záväznosť vo vzťahu k žalobcovi alebo k tretím osobám. Zároveň nie je možné interným listom colnej správy právne záväzným spôsobom voči tretím osobám deklarovat' žiadne skutočnosti, ani rozhodovať o právach alebo povinnostiach účastníkov konania, či tretích osôb. Preto pokladal za nemožné, aby namietaný list mohol obsahovať akékoľvek pre účastníka konania právne záväzné skutočnosti. Nebolo možné, aby colné orgány takouto internou písomnosťou, ktorá nebola účastníkovi konania ani žiadnej inej tretej osobe doručená, porušili akékoľvek práva účastníka konania v správnom konaní. Colný úrad nemohol vydať svoje rozhodnutia na základe akéhokoľvek interného listu, ale len na základe dostatočne zisteného skutkového stavu veci.

Nesúhlasil s predpokladom žalobcu, že spätné listy č. 5 tranzitných dokladov, a to aj v prípadoch, v ktorých boli použité falošné pečiatky, boli zaslané príslušnému colnému úradu odoslania slovenským colným úradom určenia. Dodal, že uvedené nepreukazuje, že tovar a tranzitné doklady museli byť predložené colnému úradu určenia a až následne po ich predložení došlo k porušeniu colných predpisov (k odňatiu tovaru), nakoľko spätné listy č. 5 mohli byť nemeckým colným orgánom zaslané aj iným spôsobom a v podstate kýmkoľvek; teda aj osobou, ktorá tovar spod colného dohľadu odňala alebo sa na jeho odňatí zúčastnila. Doručenie spätných listov č. 5 tranzitných dokladov opatrených odtlačkom falošnej pečiatky colného úradu príslušnému colnému úradu odoslania nedokazuje, že bol tovar a príslušné

doklady skutočne predložené colnému úradu určenia, a súčasne nepreukazuje, že si hlavný zodpovedný splnil svoje povinnosti vyplývajúce mu z colného režimu spoločný tranzit. V závere vyjadrenia uviedol, že trvá na tom, že žalobca si nesplnil všetky povinnosti hlavného zodpovedného a predmetný tovar, prepravovaný v režime spoločný tranzit, nebol predložený colnému úradu určenia ani inému colnému úradu v zmysle príslušných ustanovení Dohovoru. Žalobca niesol ako hlavný zodpovedný v režime tranzit v zmysle čl. 11 ods. 1 Prílohy I Dohovoru objektívnu zodpovednosť za riadnu realizáciu a ukončenie režimu spoločný tranzit, pričom tejto dobrovoľne a v súlade so svojou podnikateľskou činnosťou prevzatej zodpovednosti sa nemôže zbaviť poukazovaním na konanie tretích osôb.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) pôvodne preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa z dôvodov a v rozsahu uvedenom v odvolaní žalobcu (§ 212 ods. 1 O.s.p, § 246c ods.1 O.s.p.), bez nariadenia pojednávania (§ 250ja ods. 2 prvá veta O.s.p.) a podľa § 250ja ods. 3, druhá veta O.s.p. v spojení s § 219 ods. 1, 2 O.s.p. napadnutý rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdil rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 8Sžf/13/2010-73 zo dňa 28. apríla 2011, pričom skonštatoval správnosť dôvodov napadnutého rozsudku, a tým i rozhodnutia žalovaného.

Ústavný súd Slovenskej republiky nálezom č. III. ÚS 356/2011-32 zo dňa 22. novembra 2011 rozhodol, že základné právo spoločnosti H. A., G. na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods.1 Ústavy Slovenskej republiky a jej právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 8Sžf/13/2010 z 28. apríla 2011 porušené bolo. Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 8Sžf/13/2010 z 28. apríla 2008 zrušil a vec vrátil Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie.

Vyhodnotiac sťažnostnú argumentáciu sťažovateľky ústavný súd konštatoval, že najvyšší súd v rozsudku nedal žiadnu, nie to ešte ústavne akceptovateľnú odpoveď na to:

- 1.) či rozhodnutie žalovaného správneho orgánu vychádza z dostatočne zisteného skutočného stavu veci, aj keď colné orgány odmietli vykonať sťažovateľkou navrhovaný dôkaz – výsluch vodiča, ktorý tovar prepravoval v čase, keď

prišiel na územie Slovenskej republiky, avšak podľa žalovaného nedošiel do colného úradu určenia,

- 2.) prečo nebola sťažovateľka zaviazaná (ak jej zodpovednosť bola zistená) na úhradu colného dlhu spoločne a nerozdielne s dopravcom,
- 3.) ako vyhodnotil list žalovaného adresovaný colnému úradu sp. zn. 2325/2003-890203 zo 17. januára 2003, z obsahu ktorého vyplýva, že v mnohých iných prípadoch, kde vystupovala sťažovateľka, bolo odbornou expertízou ústavu Policajného zboru zistené, že v niektorých prípadoch boli pečiatky na spätných listoch tranzitných dokladov falšované, avšak vo väčšine prípadov boli pečiatky pravé, a teda dodanie tovaru colnému úradu určenia bolo potvrdené a k porušeniu predpisov a odňatiu tovaru, spod colného dohľadu došlo až po dodaní tovaru úradu určenia, z čoho sťažovateľka vyvodzovala protiprávnu činnosť colníkov a absenciu jej zodpovednosti za colný dlh. Z uvedeného listu taktiež vyplýva, že originály potvrdených spätných listov zaslali slovenským colným orgánom nemecké colné orgány, čo taktiež môže potvrdzovať tvrdenia sťažovateľky.

Ústavný súd ďalej uviedol, že v ďalšom konaní bude najvyšší súd viazaný vysloveným právnym názorom (§ 56 ods. 6 zákona o ústavnom súde) a jeho povinnosťou bude ústavne konformným a presvedčivým spôsobom vysporiadať sa s odvolaním sťažovateľky proti rozsudku krajského súdu.

Zrušením rozsudku najvyššieho súdu sa vec vrátila do štádia odvolacieho konania a najvyšší súd v odvolacom konaní pokračoval pod sp. zn. 8Sžf/60/2011.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) opätovne preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa z dôvodov a v rozsahu uvedenom v odvolaní žalobcu (§ 212 ods. 1 O.s.p, § 246c ods.1 O.s.p.) a podľa § 250ja ods. 3 O.s.p. napadnutý rozsudok zmenil tak, že podľa § 250j ods. 2, písm. a/, c/ O.s.p. rozhodnutie žalovaného č. 14477/2008-1410 zo dňa 17. marca 2008 zrušil a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie.

Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ustanovenia § 250ja ods. 2 O.s.p. s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 26. apríla 2012 (§ 156 ods. 1 a 3 O.s.p.).

V správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, ktorými sa zakladajú, menia alebo zrušujú práva alebo povinnosti fyzických alebo právnických osôb.

Úlohou krajského súdu v predmetnej veci bolo postupom podľa ustanovení druhej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku preskúmať zákonnosť postupu a rozhodnutia žalovaného správneho orgánu, ktorým potvrdil rozhodnutie Colného úradu Bratislava zn. 86945/2007-5268 zo 7. decembra 2007, ktorým tento prvostupňový orgán

- *vydal rozhodnutie o vzniku colného dlhu* podľa § 198 ods. 1 zákona č. 180/1996 Z. z. v znení platnom v čase vzniku colného dlhu, nezákonným odňatím tovaru spod colného dohľadu a nedodržaním ustanovenia článku 11 ods. 1 písm. a/ prílohy I Dohovoru v znení platnom v čase vzniku colného dlhu

- v zmysle ust. článku 117 ods. 2 prílohy I Dohovoru v znení platnom ku dňu prístúpenia Slovenskej republiky k Európskej únii, v spojení s § 410 ods. 4 zákona č. 238/2001 v znení platnom ku dňu prístúpenia Slovenskej republiky k Európskej únii, po zápise účtovných dokladov pod ev. č. 0529501070984 zo 6. decembra 2007 *oznámil žalobcovi ako povinnému dlžníkovi* určenému podľa ust. § 198 ods. 3 zákona č. 180/1996 Z. z. v znení platnom v čase vzniku colného dlhu v spojení s ustanovením článku 11 ods. 1 písm. c/ prílohy I Dohovoru v znení platnom v čase vzniku colného dlhu, *colný dlh, vzniknutý dňa 13. marca 2001 nesplnením povinnosti hlavného zodpovedného a nezákonným odňatím tovaru spod colného dohľadu, vo výške 52 862 Sk*, pozostávajúci zo sumy cla vo výške 14 579 Sk a z dane z pridanej hodnoty vo výške 38 283 Sk, ktorý žalobcovi uložil zaplatiť v lehote do 10 dní odo dňa oznámenia (doručenia) tohto rozhodnutia na účet Colného úradu Bratislava vedený v Štátnej pokladnici.

V odvolacom konaní zostali medzi procesnými stranami sporné totožné otázky, ako v prvostupňovom konaní na krajskom súde.

Vzhľadom na rozsah námietok žalobcu vymedzených v rámci žaloby, ako aj jeho odvolania, bolo v prvom rade potrebné skúmať, či colné orgány – žalovaný ako aj prvostupňový správny orgán – pri posudzovaní vzniku colného dlhu aplikovali účinný hmotnoprávny predpis.

Podľa § 458 ods. 1 zákona č. 238/2001 Z. z. (Colný zákon účinný od 1.7.2001), na konanie začaté pred 1. júlom 2001 sa použijú doterajšie predpisy.

Podľa § 458 ods. 4 zákona č. 238/2001 Z. z., ak vznikol colný dlh iným spôsobom ako prijatím colného vyhlásenia, colný dlh sa oznámi dlžníkovi vydaním osobitného rozhodnutia.

Podľa § 459 zákona č. 238/2001 Z. z. lehoty, ktoré začali plynúť pred 1. júlom 2001, ako aj lehoty na uplatnenie práv, ktoré sa spájajú s doterajšími predpismi, sa posudzujú podľa doterajších predpisov, aj keď začali plynúť po 1. júli 2001.

Podľa názoru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, správne orgány procesne postupovali podľa zákona č. 240/2001 Z. z. o orgánoch štátnej správy v colníctve a Colného zákona č. 238/2001 Z. z., účinných v čase vydania napadnutých rozhodnutí. Na posúdenie podmienok vzniku colného dlhu a určenie colného dlhu však správne aplikovali ust. § 198 ods. 1 zákona č. 180/1996 Z. z.

Z podkladov súdneho spisu vrátane administratívneho spisu žalovaného vrátane prvostupňového správneho orgánu, nepochybne aj podľa názoru najvyššieho súdu vyplýva, že v danom prípade došlo k nezákonnému odňatiu tovaru spod colného dohľadu, a to dňom 13. marca 2001, a to nepredložením tovaru a tranzitného dokladu T1 colnému úradu určenia v stanovenej lehote a v nezmenenom stave. Vzhľadom k uvedenému najvyšší súd konštatuje, že k odňatiu tovaru došlo za účinnosti zákona č. 180/1996 Z. z. Z citovaných ustanovení colného zákona vyplýva, že colný dlh vzniká fakticky, priamo nastaním zákonom predpokladaných skutočností a preto rozhodnutie Colného úradu Bratislava č. 86945/2007-5268 zo 7. decembra 2007 túto skutočnosť iba deklaruje. **Deklaratórny charakter** je zrejmy i z formulácie výroku **napadnutého rozhodnutia** „...colný dlh v sume 52 862 Sk, ktorý dlžníkovi vznikol podľa § 198 ods. 1 Colného zákona č. 180/1996 Z. z. nezákonným odňatím tovaru“. Výrok rozhodnutia teda neznie konštitutívne a nedošlo ku konštitutívnej aplikácii ustanovení zákona č. 180/1996 Z. z., ktorý už nebol účinný v čase vydania napadnutých

rozhodnutí. Rovnako je rozhodnutie deklaratórne i v časti určenia dlžníka – žalobcu, ktorá skutočnosť je zrejmá i z výroku rozhodnutia žalovaného, keď oznamuje uloženie sumy colného dlhu žalobcovi určenému za dlžníka, ktorým sa stal v zmysle § 198 ods. 3 písm. d/ zákona č. 180/1996 Z. z. Na základe uvedených skutočností najvyšší súd konštatuje, že žalovaný ani Colný úrad Bratislava *v napadnutých rozhodnutiach konštitutívne nerozhodovali – neaplikovali tom čase neúčinný právny predpis (Colný zákon č. 180/1996 Z. z.), ale iba deklaratórne konštatovali skutočnosti, ktoré nastali za jeho účinnosti.* Najvyšší súd vychádzajúc z judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky (napr. uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 168/09- 20 zo 16. júna 2009, sp. zn. II. ÚS 285/09-21 z 10. septembra 2009 a sp. zn. IV. ÚS 36/2010-21 zo dňa 21. februára 2010 – www.concourt.sk), sa preto nestotožnil s právnym názorom žalobcu, že napadnuté rozhodnutia sú vydané na základe neúčinného právneho predpisu.

Ohľadne námietky žalobcu týkajúcej sa *nedostatočne zisteného skutkového stavu veci a nevykonania navrhovaného dôkazu – výsluchu vodiča ktorý tovar prepravoval v čase, keď prišiel na územie Slovenskej republiky*, avšak podľa žalovaného nedošiel do colného úradu určenia, odvolací súd v súlade s ustanovením § 250ja ods. 7 O.s.p. poukazuje na argumentáciu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v obdobnej veci vedenej pod sp. zn. 3Sž-o-KS/30/2006, ktorý konštatoval nasledovné:

„Odvolací súd sa nestotožňuje s názorom žalovaného, ktorý prezentoval vo svojom rozhodnutí aj v písomnom vyjadrení k odvolaniu, že výsluch vodiča o tom, kam dopravil predmetný tovar, nie je nespochybniteľným dôkazom o určitej skutočnosti, ale iba subjektívnym tvrdením tejto osoby.

Žalobcom navrhovaný dôkazný prostriedok – výsluch vodiča, t.j. výsluch svedka je zákonom predpokladaným dôkazným prostriedkom. Len preto, že od rozhodujúcej skutočnosti (prepravy tovaru) je značný časový odstup, nemožno tento dôkazný prostriedok považovať za problematický dôkazný prostriedok a dôkaz nevykonať. Hodnotenie výpovede svedka môže správny orgán uskutočniť len po vykonaní tejto výpovede v súlade s ustanovením § 34 ods. 5 Správneho poriadku.

Žalobca podľa názoru súdu navrhoval vykonanie tohto dôkazu dôvodne, pretože vodič motorového vozidla, ktorý prevážal tovar, označený ako odňatý spod colného dohľadu je

práve tou osobou, ktorá sa môže vyjadriť k postupu, akým prepravu uskutočnil a ukončil. Hodnotenie jeho výpovede z hľadiska vierohodnosti a miery subjektivismu ako osoby reálne vykonávajúcej prepravu, musí byť vykonané jednotlivo i vo vzájomnej súvislosti s inými dôkazmi. Hodnotenie výpovede svedka môže správny orgán uskutočniť len po vykonaní tejto výpovede v súlade s ustanovením § 34 ods. 5 Správneho poriadku.

Podľa názoru odvolacieho súdu vykonanie dôkazu navrhovaného žalobcom je dôvodné aj preto, že možnosť preukázania odovzdania príslušných JCD a zápis tejto skutočnosti do evidencie dodaného tovaru na colnom úrade je pre žalobcu inak nemožná a samotný žalovaný neuvádza, čím by žalobca túto skutočnosť mohol preukázať nezávisle od toho, či a ako príslušný colný orgán vedie vlastnú evidenciu a ako nakladá s odovzdanými JCD. Nedostatok zápisu v evidencii žalovaného, ktorý mala zabezpečiť osoba vykonávajúca úkony za colné orgány (odlišná teda od žalobcu, alebo prepravcu, či vodiča), je spornou skutočnosťou, ktorú si nemal ako žalobca overiť, alebo sa jej brániť, a v záujme svojej ochrany ju nemohol ani zabezpečiť ani vynútiť. Ani nevrátenie 5. dielu JCD, ktorého odoslanie colnici v Nemecku mal zabezpečiť žalovaný, nemôže byť pripísané na ťarchu žalobcovi (prepravcovi) dovedy, kým nie je možné vylúčiť obranu týchto subjektov, že príslušný diel JCD bol odovzdaný a tovar mohol byť preto zapísaný ako dodaný colnici určenia.“

Ohľadne ostatných odvolacích námietok žalobcu odvolací súd v súlade s ustanovením § 250ja ods. 7 O.s.p. poukazuje na argumentáciu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v obdobnej veci vedenej pod sp. zn. 5Sžf/81/2008, ktorý konštatoval nasledovné:

„Základom konania pred správnym orgánom je povinnosť správneho orgánu (čl. 2 ods. 2 v spoj. s čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky) aplikovať príslušné právne normy na zistený skutkový stav spôsobom nevzbudzujúcim pochybnosti (zásada zákonnosti). Žalovaný v svojom odvolaní okrem iného poukazoval aj na nesprávnosť právneho posúdenia veci krajským súdom, ktoré malo mať svoj základ v tom, že v rozpore s ust. § 208 zákona č. 180/1996 Z. z. prvostupňový colný orgán opomenul za účastníka colného konania o colnom dlhu označiť aj osobu dopravcu.

Podľa § 208 zákona č. 180/1996 Z. z. platí, že ak je za splnenie colného dlhu zodpovedných niekoľko osôb, považujú sa za spoločných a nerozdielných dlžníkov.

Podľa čl. 11 ods. 2 Príloha č. I. Tranzitného dohovoru bez porušenia povinností hlavného zodpovedného uvedených v odseku 1 je dopravca tovaru alebo príjemca, ktorý tovar prijal a je mu známe, že podlieha režimu spoločného tranzitu, povinný v určenej lehote a pri dodržaní podmienok na zabezpečenie totožnosti určených úradom odoslania predložiť tovar v nezmenenom stave úradu určenia.

Najvyšší súd sa v plnom rozsahu musel stotožniť s takto vznesenou námietkou žalovaného, lebo z odôvodnenia žalovaného nemá preukázané, **prečo** žalovaný bez opory v zákone vyzdvihujúc žalobcu ako hlavného zodpovedného, **vylúčil z konania osobu dopravcu** ako ďalšiu osobu, na ktorú právny predpis nepochybne zodpovednosť za dodržanie všetkých podmienok a splnenie všetkých povinností pri preprave tovaru v režime tranzit. Hoci žalovaný na jednej strane pripustil, že : „Colné orgány však napriek tomu pátrajú po všetkých osobách, ktoré by mohli byť dlžníkmi a v prípade, že budú tieto osoby zistené, bude colný dlh vymeraný aj im.“ (str. 4 odôvodnenia). Avšak ani žalovaný ani krajský súd sa nezamýšľali nad dôsledkami situácie, ktorá na základe hore uvedených úvah colných orgánov môže nastať.

Zásada súčinnosti konania platná v konaní pred správnym orgánom (čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky v spoj. s § 3 ods. 2 Správneho poriadku) ukladá správnym orgánom nielen postupovať v úzkej súčinnosti s účastníkmi konania, ale aj riadne tento okruh účastníkov v konaní vymedziť. Preto nezáleží od správnej úvahy správneho orgánu, kto bude účastníkom v konaní o uložení colného dlhu, ale správny orgán musí vychádzať zo všeobecnej alebo osobitnej definície účastníka; inak sa dopúšťa nezákonnej ľubovôle. Že tak žalovaný nekonal, jednoznačne vyplýva z jeho rozhodnutia. Obdobné závery sa týkajú aj okruhu zúčastnených osôb.

Následkom takého postupu žalovaného a prvostupňového colného orgánu je napríklad ukrátenie žalobcu na možnosti zistiť úradnou cestou správanie dopravcu počas prepravy tovaru alebo ukrátenie na jeho práve požadovať regresnú náhradu alebo náhradu škody, ak by k takému záveru žalobca napríklad z titulu súkromnoprávneho vzťahu dospel. Preto Najvyšší súd Slovenskej republiky hore uvedenú námietku žalobcu vyhodnotil ako dôvodnú.

Rovnako základom konania pred správnym orgánom je povinnosť správneho orgánu (čl. 2 ods. 2 v spoj. s čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky) pristúpiť k aplikácii právnych noriem až v okamihu – nadobudnutia opodstatneného záveru, že skutkový stav bol riadne zistený. Preto nie je možné súhlasiť s právnym názorom žalovaného, že osobitný *list sp. zn. 2325/2003 – 890203 zo dňa 17. januára 2003*, z ktorého vyplýva, že colníci boli zapojení do pašovania tovaru, a môže prinajmenej preukázať niektoré tvrdenia žalobcu, predstavuje iba vnútornú korešpondenciu medzi krajským súdom a žalovaným. Takýto prístup k vyhodnoteniu obsahu dôkazných prostriedkov nemá oporu v práve. Preto aj na toto pochybenie správneho orgánu Najvyšší súd Slovenskej republiky pri svojom výroku prihliadol.“

Z týchto dôvodov odvolací súd zamietajúci prvostupňový rozsudok krajského súdu podľa § 250ja ods. 3 O.s.p. zmenil tak, že rozhodnutie žalovaného zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, v ktorom v zmysle § 250r O.s.p. je viazaný právnym názorom súdu.

O trovách konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení § 250k ods. 1 O.s.p. tak, že úspešnému žalobcovi priznal **náhradu trov konania v sume 690,67 €**. Priznané trovy pozostávajú z trov konania spočívajúcich v zaplatení **súdnych poplatkov** v celkovej sume **132 €**, a to za žalobu a odvolanie po 66 € a z **trov právneho zastúpenia** žalobcu advokátom v prvostupňovom konaní v celkovej sume **558,67 €**.

Trovy prvostupňového konania tvorí tarifná odmena vypočítaná podľa § 11 ods. 1 Vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej v texte len „vyhláška“) za 2 **úkony právnej služby** (príprava a prevzatie veci, podanie žaloby 19. mája 2008) vo výške po 105,42 € s **paušálnou náhradou** vo výške 6,31 € (§ 16 ods. 3 cit. vyhlášky), za 1 úkon právnej služby (vyjadrenie z 10. decembra 2009) vo výške 115,90 € s paušálnou náhradou vo výške 6,95 € a 1 úkon právnej služby (pojednávanie 12. januára 2010) vo výške 120,23 € s paušálnou náhradou vo výške 7,21 €. Nakoľko právny zástupca žalobkyne preukázal, že je platiteľom dane z pridanej hodnoty, v súlade s ust. § 18

ods. 3 vyhlášky tarifná odmena bola zvýšená *o daň z pridanej hodnoty* v sume 84,92 €. *Trovy prvostupňového konania* predstavujú teda spolu sumu **558,67 €**.

Náhradu trov právneho zastúpenia advokátom v rámci odvolacieho konania, z dôvodu ich nevyčíslenia právnym zástupcom žalobcu v lehote stanovenej v § 246c ods. 1 O.s.p. v spojení s § 251 ods. 1, 2 O.s.p., odvolací súd žalobcovi nepriznal.

Náhradu trov konania je žalovaný povinný zaplatiť žalobcovi na účet jeho právneho zástupcu v súlade s § 149 ods. 1 O.s.p.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky jednohlasne (§ 3 ods. 9 veta tretia zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave 26. apríla 2012

JUDr. Eva Babiaková, CSc., v.r.

predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia :

Dagmar Bartalská